

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyaē bālakāṇḍē

॥ ṣaṣṭitamaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ṣaṣṭitamah sargaḥ ॥

triśaṅkōryajñam kārayitumṛṣiṇ prati viśvāmitrasyānurōdha
ṛṣibhīryajñasyārambhaḥ, saśarīrasya triśaṅkōḥ svargalōkē
gamaṇam svargādīndrēṇa pātyamānē triśaṅkau vikṣubdhēna
viśvāmitrēṇa nūtanadēvasargāyōdyamō dēvānāmanurōdhēna
tasya tatō virāmaśca

tapōbalaḥatāñjñātvā
vāsiṣṭhān samahōdayān |
ṛṣimadhyē mahātējā
viśvāmitrō'bhyabhāṣata || 1.60.1 ||

ayamikṣvākudāyāda -
striśaṅkuriti viśrutaḥ |
dharmiṣṭhaśca vadānyaśca
māṇ caiva śaraṇam gataḥ || 1.60.2 ||

svēnānēna śarīrēṇa
dēvalōkajigīṣayā |
yathāyam svaśarīrēṇa
dēvalōkaṃ gamiṣyati || 1.60.3 ||

tathā pravartyatām yajñō
 bhavadbhiśca mayā saha |
 viśvāmitravacaḥ śrutvā
 sarva ēva maharṣayaḥ || 1.60.4 ||

ūcuḥ samētāḥ sahasā
 dharmajñā dharmasaṃhitam |
 ayaṃ kuśikadāyādō
 munīḥ paramakōpanaḥ || 1.60.5 ||

yadāha vacanaṃ samya -
 gētat kāryaṃ na saṃśayaḥ |
 agnikalpō hi bhagavān
 śāpaṃ dāsyati rōṣataḥ || 1.60.6 ||

tasmāt pravartyatām yajñāḥ
 saśarīrō yathā divi |
 gacchēdikṣvākudāyādō
 viśvāmitrasya tējasā || 1.60.7 ||

tataḥ pravartyatām yajñāḥ
 sarvē samadhitiṣṭhata |
 ēvamuktvā maharṣayaḥ
 sañjāhrustāḥ kriyāstadā || 1.60.8 ||

yājakaśca mahātējā
 viśvāmitrō'bhavat kratau |
 ṛtvijaścānupūrvyēṇa
 mantravanmantrakōvidāḥ || 1.60.9 ||

cakruḥ sarvāṇi karmāṇi
 yathākalpaṃ yathāvidhi |
 tataḥ kālēna mahatā
 viśvāmitrō mahātapāḥ || 1.60.10 ||

cakārāvāhanaṃ tatra
 bhāgārthaṃ sarvadēvatāḥ |
 nābhyāgamaṃstadā tatra
 bhāgārthaṃ sarvadēvatāḥ || 1.60.11 ||

tataḥ kōpasamāviṣṭō
 viśvāmitrō mahāmuniḥ |
 sruvamudyamya sakrōdha -
 striśaṅkumidamabravīt || 1.60.12 ||

paśya mē tapasō vīryaṃ
 svārjitasya narēśvara |
 ēṣa tvāṃ svaśarīrēṇa
 nayāmi svargamōjasā || 1.60.13 ||

duṣprāpaṃ svaśarīrēṇa
 svargaṃ gaccha narēśvara |
 svārjitaṃ kiñcidapyasti
 mayā hi tapasaḥ phalam || 1.60.14 ||

rājaṃstvaṃ tējasā tasya
 saśarīrō divaṃ vraja |
 uktavākyē munau tasmin
 saśarīrō narēśvaraḥ || 1.60.15 ||

divaṃ jagāma kākutstha
 munīnāṃ paśyatāṃ tadā |
 svargalōkaṃ gataṃ dr̥ṣṭvā
 triśaṅkuṃ pākaśāsanaḥ || 1.60.16 ||

saha sarvaiḥ suragaṇai -
 ridaṃ vacanamabravīt |
 triśaṅkō gaccha bhūyastvaṃ
 nāsi svargakṛtālayaḥ || 1.60.17 ||

guruśāpahatō mūḍha
 pata bhūmimavāksirāḥ |
 ēvamuktō mahēndrēṇa
 triśaṅkurapatat punaḥ || 1.60.18 ||

vikrōśamānastrāhīti
 viśvāmitraṃ tapōdhanam |
 tacchrutvā vacanaṃ tasya
 krōśamānasya kauśikaḥ || 1.60.19 ||

rōṣamāhārayat tīvraṃ
 tiṣṭha tiṣṭhēti cābravīt |
 ṛṣimadhyē sa tējasvī
 prajāpatirivāparaḥ || 1.60.20 ||

sṛjan dakṣiṇamārgasthān
 saptarṣiṇaparān punaḥ |
 nakṣatravaṃśamapara -
 masṛjat krōdhamūrcchitaḥ || 1.60.21 ||

dakṣiṇām diśamāsthāya
 ṛṣimadhyē mahāyaśāḥ |
 sṛṣṭvā nakṣatravaṃśam ca
 krōdhēna kaluṣīkṛtaḥ || 1.60.22 ||

anyamindram kariṣyāmi
 lōkō vā syādanindrakaḥ |
 daivatānyapi sa krōdhāt
 sraṣṭum samupacakramē || 1.60.23 ||

tataḥ paramasambhrāntāḥ
 sarṣisaṅghāḥ surāsurāḥ |
 viśvāmitram mahātmāna -
 mūcuḥ sānunayaṃ vacaḥ || 1.60.24 ||

ayaṃ rājā mahābhāga
 guruśāpaparikṣataḥ |
 saśarīrō divaṃ yātuṃ
 nārhatyēva tapōdhana || 1.60.25 ||

tēṣāṃ tad vacanaṃ śrutvā
 dēvānāṃ munipuṅgavaḥ |
 abravīt sumahad vākyam
 kauśikaḥ sarvadēvatāḥ || 1.60.26 ||

saśarīrasya bhadram va -
 striśaṅkōrasya bhūpatēḥ |
 ārōhanaṃ pratijñātam
 nānṛtam kartumutsahē || 1.60.27 ||

svargō'stu saśarīrasya
 triśaṅkōrasya śāśvataḥ |
 nakṣatrāṇi ca sarvāṇi
 māmakāni dhruvāṅyatha || 1.60.28 ||

yāvallōkā dharīṣyanti
 tiṣṭhantvētāni sarvaśaḥ |
 yat kṛtāni surāḥ sarvē
 tadanujñātumarhatha || 1.60.29 ||

ēvamuktāḥ surāḥ sarvē
 pratyūcurmunipuṅgavam |
 ēvaṃ bhavatu bhadraṃ tē
 tiṣṭhantvētāni sarvaśaḥ || 1.60.30 ||

gaganē tānyanēkāni
 vaiśvānarapathād bahiḥ |
 nakṣatrāṇi muniśrēṣṭha
 tēṣu jyōtiḥsu jājvalan || 1.60.31 ||

avākśirāstriśaṅkuśca
 tiṣṭhatvamarasannibhaḥ |
 anuyāsyanti caitāni
 jyōtīṃṣi nṛpasattamam || 1.60.32 ||

kṛtārthaṃ kīrtimantaṃ ca
 svargalōkagataṃ yathā |
 viśvāmitrastu dharmātmā
 sarvadēvairabhiṣṭutaḥ || 1.60.33 ||

ṛṣimadhyē mahātējā

bāḍhamityēva dēvatāḥ |

tatō dēvā mahātmānō

ṛṣayaśca tapōdhanāḥ |

jagmuryathāgataṃ sarvē

yajñasyāntē narōttama || 1.60.34 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye

bālakāṇḍē ṣaṣṭitamaḥ sargaḥ ||